

Spørgeskema til FØJO's projektledere

Projekttitle: II.9 Resource use, environmental impact and economy in organic pig production systems (PIGSYS)

Projektleder: John E. Hermansen

1. Markante hovedresultater:

Projektet indeholder dels eksperimentelle undersøgelser med slagtesvin og søer på græs og dels en helhedsvurdering af forskellige svineproduktionssystemer. På nuværende tidspunkt foreligger der resultater fra de eksperimentelle undersøgelser.

Forsøgene med forskellige produktionsstrategier for slagtesvin på græs har vist, at der er gode muligheder for at opnå en høj kødprocent ved at kombinere afgræsning med slutfedning på stald og uden at foderforbruget øges. Det blev således vist, at en restriktiv tildeling af kraftfoder til slagtesvin på græs indtil 80 kg levende vægt efterfulgt af ad lib. fodring på stald medførte samme totale foderforbrug pr. kg tilvækst som ved ad lib. staldfodring gennem hele vækstperioden, en højere kødprocent (+ 3 enheder), men en lavere daglig tilvækst (16%). Den lavere tilvækst betyder naturligvis en lidt længere produktionsperiode, men sammenlagt beslaglagde et slagtesvin 60 dage mindre i det egentlige staldanlæg, hvilket har stor betydning for de samlede omkostninger. Undersøgelserne viste endvidere, at der ved færdig fedning på græs generelt blev opnået en højere kødprocent. Ved ad lib. fodring på græs blev foderforbruget dog væsentligt forøget (i forhold til ad lib. på stald), mens restriktiv fodring på græs i hele perioden medførte en noget lavere tilvækst. Sammenfattende viser undersøgelsen, at det (på forskellig måde) er muligt at opnå gode produktionsresultater ved slagtesvineproduktion på græs. Den omtalte strategi med restriktiv fodring efterfulgt af ad lib. fodring på stald antages også at reducere miljøbelastningen ved frilands- og slagtesvineproduktion, men de miljømæssige målinger er endnu ikke færdigbearbejdede.

I forsøg med søer på friland er det vist, at såvel ringning som reduceret belægning i foldene har positiv indflydelse på græsdækket - dog med markant forskel på foldtyper. I farefolde kan opretholdes et rimeligt græsdække selv uden ringning og ved høj belægning, men den potentielle miljøbelastning er alligevel relativ stor da gødningsbelastningen overstiger græsdækkets optagelseskapacitet. I drægtighedsfolde var der dårligt græsdække selv med ringning, men til gengæld var den potentielle miljøbelastning ikke så stor pga. relativ mindre afsætning og effekt af selv et beskedent græsdække på miljøbelastningen. Foreløbig må det konkluderes, at selv om ringning af søerne ganske givet har en samlet positiv effekt, så vil en reduceret belægning i farefolde og sikring af jævn gødningsfordeling i foldene ganske givet være af større miljømæssig betydning.

2.a Forslag til nye forskningsindsatser:

i) Udvikling af græsmarksstyring i udendørs svineproduktion

Intensiv græsmarksstyring på højde med den vi kender fra kvægbrugene vil sandsynligvis kunne forbedre det produktionsmæssige udbytte og reducere miljøbelastningen betydeligt på bedrifter med udendørs svineproduktion.

ii) Økologiske bedrífers bidrag til ønsker om multifunktionelt jordbrug

Ved et samarbejde mellem økologiske producenter, rådgivere og forskere udvikles og dokumenteres de relevante indikatorer, der kan bruges til at beskrive og formidle forskellige økologiske produktionsystemer "ydelsler" i forhold til multifunktionelt jordbrug.

Herigennem får økologisk jordbrug en god/velunderbygget platform for at indgå i dialog med myndigheder vedr. udmøntningen af regulering og støttetiltag ved landbrugsproduktionen.

2.b Begrundelse (perspektiv for økologisk jordbrug og fødevarerproduktion):

i) Udvikling af græsmarksstyring i udendørs svineproduktion

Det at husdyrene har adgang til græsning er et centralt element i det økologiske regelgrundlag i bestræbelserne på at tilgodese dyrenes muligheder for at udfolde en naturlig adfærd og stimulere til en bedre integration mellem husdyrproduktion og markbrug (og rummer desuden væsentlig image-mæssig betydning). Det er vigtigt at dette ønske ikke modvirkes af manglende viden om, hvorledes en græsning kan gennemføres og styres på en hensigtsmæssig måde i forhold til produktivitet, husdyrsundhed og miljøforhold.

ii) Økologiske bedrífers bidrag til ønsker om multifunktionelt jordbrug

Rammerne for landbrugsproduktionen er i høj grad afhængig af EU's landbrugspolitik. Denne undergår i disse år en betydelig forandring med initiativer til afkobling af støtte fra produktionen og til at knytte støtten til bl.a. hensyn til miljø, fødevarerikkerhed, husdyrvelfærd, samt "vedligeholdelse" af landbrugsjorden og kulturlandskabet.

Økologisk jordbrug rummer nogle naturlige muligheder for at opfylde de nævnte samfundsmæssige forventninger eller udvikle sig i retning heraf, men det er ikke indlysende nøjagtig på hvilke områder, økologisk jordbrug har et særligt bidrag, og bidraget er sjældent veldokumenteret.

Det er vigtigt, at økologisk jordbrug, de danske myndigheder og regionale beslutningstagere bliver klædt på til at vurdere:

- I hvilken udstrækning matcher økologisk jordbrug de mål, som er indeholdt i landbrugs/landdistriktspolitikken.
- Hvilke udviklingsmuligheder repræsenterer økologisk jordbrug med henblik på at opfylde regionale/lokale miljø- og naturhensyn, herunder vandrammedirektiv, grundvandsområder, naturbeskyttelse

og endvidere, at de økologiske jordbrugere understøttes i at udvikle deres bedrifter såvel med hensyn til det økologiske værdigrundlag som med hensyn til de ovennævnte politikker.

3. Bemærkninger vedr. forskningens fremtidige organisation:
(F.eks. fordele og ulemper ved "center uden mure")